

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 10Ps/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2619202397
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Trylč
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2022:2619202397.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica sudcom JUDr. Milanom Trylčom v právnej veci navrhovateľa: Domov sociálnych služieb a Zariadenie pre seniorov, so sídlom Štefánikova 1377/77, 905 01 Senica, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony G. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Domov sociálnych služieb a Zariadenie pre seniorov F., štátny občan F., zastúpený procesným opatrovníkom: Mesto Senica, za účasti Okresnej prokuratúry Senica, takto

rozhodol:

Súd obmedzuje G. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Domov sociálnych služieb a Zariadenie pre seniorov F., Š. XXXX/XX, XXX XX F. spôsobilosti na právne úkony v rozsahu:

- samostatného konania a vystupovania pred štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, úradmi a inštitúciami vrátane preberania poštových zásielok,
- disponovania s finančnou čiastkou prevyšujúcou sumu 10,-EUR týždenne, bankovým účtom, dôchodkom,
- udelenia plnomocenstva,
- uzatvárania akýchkoľvek zmlúv majetkovo-právnej povahy, a to najmä zmlúv o prevode vlastníctva k hnutel'ným a nehnuteľným veciam, kúpnych zmlúv, zmlúv o pôžičke, zmlúv o úvere, darovacích zmlúv, zámenných zmlúv, záložných zmlúv, zmlúv o zriadení vecného bremena,
- uzatvárania dohôd v dedičskom konaní,
- spísania závetu,
- rozhodovania o svojej liečbe a o poskytovaní zdravotnej starostlivosti svojej osobe a o umiestnení svojej osoby do zariadenia poskytujúceho zdravotnú starostlivosť,
- rozhodovania o mieste svojho trvalého a prechodného bydliska, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Súd ustanovuje obmedzenému v spôsobilosti na právne úkony G.D. L., nar. XX.XX.XXXX za opatrovníka U. F., Š. XXXX/XX, XXX XX F., ktorý opatrovník je oprávnený a povinný zastupovať opatrovanca pri právnych úkonoch, v ktorých bola spôsobilosť opatrovanca obmedzená a je povinný predkladať súdu správy o výkone svojej opatrovníckej funkcie dvakrát ročne vždy k 30.06. a 31.12. kalendárneho roka za predchádzajúce polročné obdobie a po skončení funkcie je povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

Trovy konania platí štát.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 08.11.2019 bol tunajšiemu súdu doručený návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal, aby súd obmedzil pána G. L. v spôsobilosti na právne úkony. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že zdravotný

stav pána Juríka je vážny, trpí chorobami nervového systému, poruchami osobnosti a intelektu. Nedokáže sa sám o seba postarať a nie je spôsobilý robiť právne úkony. Vzhľadom na jeho duševné ochorenie hrozí, že podpíše listiny, ktoré by mohli ohroziť jeho dôstojný život. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 10Ps 7/2019-50 zo dňa 11.08.2020, proti ktorému podal odvolanie prokurátor Okresnej prokuratúry Senica, a ktorý Krajský súd v Trnave č.k. 11CoP 68/2020-76 zo dňa 25.01.2021 zrušil a v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, výsluchom zástupcu procesného opatrovníka, výsluchom pána Lukáš Juríka, výsluchom znalkyne U.. F.X. G., znaleckým posudkom č. 33/2020 U.. F. G., ako aj ďalším obsahom spisu a zistil tento skutkový stav veci:

3. Pán G. L. bol dňa 13.02.2018 umiestnený do domova sociálnych služieb pre jeho vážny zdravotný stav. Trpí chorobami nervového systému, poruchami osobnosti a správania. Z uvedeného dôvodu je sledovaný v psychiatrickej ambulancii.

4. Navrhovateľ pri výsluchu uviedol, že návrh podávali vzhľadom na zdravotný stav p. L. ako aj vzhľadom na skutočnosť, že sa proti nemu vedie 22 exekútorských konaní, v ktorých dlží sumu 91.690,73 EUR. Navyše je naďalej konateľom najmenej v troch obchodných spoločnostiach, jednej v ČR. V tejto súvislosti ho navštívili pracovníčky daňového úradu. Rodičia p. L. už nežijú. Od decembra 2018 s ním nikto z rodiny nekomunikuje, nemá návštevy. Komunikuje len so sestrou, ktorá žije v Anglicku. Vie ovládať mobil tak, že sa vie so sestrou spojiť. Invalidný dôchodok má vo výške 309,25 EUR. Náklady na pobyt v zariadení sú v sume 289,54 EUR bez liekov, ktoré stoja okolo 15-20,-ERU mesačne. V minulosti poberala jeho dôchodok jeho sestra E. E.. V zariadení s ňou nemali dobré skúsenosti, pretože neplnila za menovaného platby. Zariadenie preto požiadalo sociálnu poisťovňu o priamu platbu dôchodku. Dlh ktorý vznikol neplatením, po výzve a hrozbe vymáhania, p. E. doplatila; išlo o sumu 619,-EUR. Pokiaľ ide o splácanie exekúcií, raz za pol roka sociálna poisťovňa žiada o podanie správy o výške nákladov na pobyt. Ostatného polroka mu bola strhaná na exekúcie suma 0,64 EUR. Po zvýšení životného minima mu už nič nestrhávajú. Pokiaľ ide o jeho vnímanie okolia, keď niečo podpisuje, sám sa nepýta čo podpisuje. Sám si chodí pre peniaze na vreckové, vie si vypýtať koľko, a snaží sa to podpísať. Peniaze míňa na cigarety, asi 10-15,-EUR mesačne, vtedy sa mu kúpi kartón cigariet. Prestal chodiť na terapie, naďalej cvičí motoriku. V zariadení zdvihli stravnú jednotku, takže momentálne asi nebude mať na vreckové. Cigarety si nevie kúpiť sám, dáva si to kúpiť kamarátom alebo pracovníckam zariadenia. Vo veciach exekúcií sa rozplače, nevie sa k nim vyjadriť, povie „no , no...“ a nič viac. Nevie a nemá vedomosť o tom, že by bol konateľom nejakej spoločnosti. Okrem daňového úradu ich nikto nekontaktoval vo veci jeho účasti v obchodných spoločnostiach. Pokiaľ ide o preberanie pošty, vrátnička vyhlási, kto má poštu, on si príde, pracovníčka mu ukáže, čo to je apod. Nemá žiadny kontakt so svojím dieťaťom. Vie povedať že má dieťa, ale nie je s ním v kontakte, výživné na dieťa sa platí exekučne.

5. Zástupca procesného opatrovníka navrhol obmedziť p. L. v spôsobilosti na právne úkony a trval na tom, aby Mesto Senica bolo ustanovené za opatrovníka p. L..

6. Pán G. L. pri výsluchu uviedol, že nevie z akého dôvodu je na súde, prečo ho priviedli na súd. Uviedol, že nevie, čo je to s.r.o. Pri otázke ako sa stal konateľom v spoločnosti uviedol, že nevie, čo je to konateľ. Nikto za ním nebol, aby podpísal nejaké doklady. Nemá vedomosť o exekúciách , nemá vedomosť o tom, že by si z Profi Credit Slovensko zobral nejakú pôžičku v sume okolo 17.000 EUR. Poprel, že by si zobral pôžičku z Expres Finance s.r.o. Uviedol, že nie je vlastníkom žiadnych nehnuteľností. V prípade predaja by asi nevedel, čo sa má s tým robiť. Uviedol, že užíva všetky lieky, ktoré mu predpíše lekár. Tieto lieky mu podávajú ošetrovatelia, pretože by si ich nevedel brať sám. Na otázku, či je lepšie že poštu mu nosí pracovníčka zariadenia alebo by si chodil pre ňu sám, vypočúvaný ukazuje rukou na zástupkyňu zariadenia a hovorí „jo“. Na otázku na čo míňa peniaze, uvádza „cigarety“. Na otázku, čo cez deň čo robí odpovedá „nič, kukám , televízor, no, nejdem von, ne., kukám.“. Na otázku, aký má dôchodok, odpovedá že nevie.

7. Zo znaleckého posudku č. 33/2020 a výsluchu znalkyne U.. F. G. mal súd preukázané, že G. L. trpí duševnou poruchou trvalého charakteru - štvorkomorý hydrocefalus pri Dandy-Walker syndróme, organickou poruchou osobnosti a správania zapríčinenou poškodením a dysfunkciou mozgu, organickou úzkostnou poruchou. Od marca 2018 je umiestnený v domove sociálnych služieb. Je v nepriaznivom psychickom stave, pričom personál za neho musí vykonávať takmer všetky sebaobslužné úkony. Má

závažnú poruchu reči - perceptívnu a expresívnu afáziu, je afektívne labilný, plačlivý. Má problémy s mobilitou. Poberá invalidný dôchodok. V minulosti pracoval v nízkoprahových robotníckych profesiách. V súčasnosti užíva lieky na prekrvenie mozgu a antidepresíva. V roku 1985 mal v súvislosti s mumpsom meningitídu. V roku 2005 mal otras mozgu pri autonehode a podvrtnuté krčné stavce, v roku 2009 znovu otras mozgu. Od roku 2010 má neurologické poruchy pamäte, kolapsové stavy, centrálna moperéza ľavej dolnej končatiny. Až v roku 2005 mal stanovenú diagnózu, štvorkomorový hydrocefalus - pravdepodobne pri Dandy Walkerovom syndróme (Dandy-Walker syndróm je vzácne ochorenie mozgu, pri ktorom dochádza k patologickému hromadeniu mozgomiešneho moku v mozgových komorách. Tieto abnormality majú najčastejšie za následok problémy s pohybom a koordináciou, ale aj s intelektom. Môže sa vyskytnúť psychiatrické ochorenie. Znalčka došla k záveru, že u probanda je obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony dôvodné. Proband je pri svojom zlom psychickom stave zvýšene sugestibilný a mohol by sa stať potenciálnou obeťou zneužitia inou osobou. Nie je schopný vykonávať právne úkony týkajúce sa prijímania, nadobúdania a nakladania s finančnými prostriedkami presahujúcimi sumu 5,-EUR mesačne a s majetkom akejkoľvek hodnoty, preberania invalidného dôchodku, uzatvárania zmlúv o pôžičke, zmlúv o úvere a iných zmlúv zaväzujúcich menovaného k majetkovým plneniam a právnych úkonov, ktorými na seba vezme voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník, právne úkony týkajúce sa prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a zaťažovanie nehnuteľností. Nie je schopný disponovať s účtom v banke. Proband nie je schopný realizovať právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti menovaného vrátane odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti, rozhodovania o potrebe zdravotnej starostlivosti a o spôsobe, čase a mieste liečby, jeho hospitalizácii, rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, dania informovaného súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Proband ďalej nie je schopný posúdiť právne úkony týkajúce sa poskytovania sociálnych služieb, vrátane rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zariadenia, v ktorom je umiestnení. Proband nie je schopný si prebrať poštu. Pri styku so štátnymi inštitúciami ho musí zastupovať jeho súdom ustanovený opatrovník. Proband by nemal uzatvoriť manželstvo. Pri výsluchu znalčka uviedla, že pacient financie míňa na cigarety a má pomerne nízky dôchodok, ale je toho názoru, že má natoľko poškodený mozog, že nie je schopný úsudku. Ešte z obdobia pred umiestnením v ústave má množstvo exekúcií. Znalčka nepredpokladá, žeby sa jeho stav rapídne zlepšil vzhľadom na ťažké morfológické poškodenie mozgu, je však pozitívne že začal ovládať vylučovanie, takže nie je potrebné plienkovanie, čím sa skvalitní jeho život a zároveň to šetrí finančné prostriedky. Ďalej uviedla, že ešte na základe vyšetrenia v roku 2012 bolo zrejmé, že p. L. existoval nezávisle, fungoval, ale už vtedy boli u neho prítomné nejaké poruchy. Od tej doby sa jeho zdravotný stav zhoršuje. Je dobré, že na základe činnosti mozgu začal kontrolovať vylučovanie, ale v ostatných sférach sa zhoršil. Znalčka nepredpokladá, že by ňou popísané zlepšenie malo vplyv na celkové zlepšenie funkcií mozgu a na iné sféry obmedzení opísaných v znaleckom posudku. Proband nie je schopný chápať zmysel súdneho konania a je odkázaný na pomoc inej osoby a pobyť v ústave.

8. Prokurátor Okresnej prokuratúry Senica uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že na strane p. L. sú dôvody pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, ktoré musí rešpektovať špecifický stav vývinu jeho osobnosti v časti jeho potreby a ustálenú diagnózu. V tomto zmysle navrhol menovaného obmedziť v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu nakladania s nehnuteľnosťami, nakladania s hnutelným majetkom a fin. prostriedkami v rozsahu prevyšujúcimi sumu 5 - 20,-EUR, čo má oporu vo vykonanom dokazovaní, keďže v uvedenom rozsahu menovaný dostáva k dispozícii striedavo finančné prostriedky, z ktorými nakladá a vo vzťahu ku ktorým nedošlo z jeho strany k nehospodárnemu konaniu príp. zneužitiu jeho osoby inými osobami. Ďalej navrhol obmedziť jeho spôsobilosť v rozsahu spisovania závetu, udeľovania plnej moci, uzatvárania prevodných a zabezpečovacích zmlúv, rozhodovania o mieste svojho pobytu, o svojom zdravotnom stave, liečbe, vystupovania pred štátnymi inštitúciami, a preberania úradných zásielok. Obmedzenie menovaného v majetkovej sfére je adekvátne dokumentované aj množstvom exekúcií. Zastával názor, napriek právnenému názoru Krajského súdu v Trnave, že podľa súčasnej právnej úpravy nie je možné p. L. obmedziť vo výkone pasívneho volebného práva. Odkázal na právnu analýzu v návrhu na prerušenie konania a vo vzťahu k opatrovníkovi mal za to, že Mesto Senica sa javí ako vhodným subjektom na výkon tejto funkcie.

9. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej ako „Obč.zák.“), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

10. Podľa § 10 ods. 2 Obč.zák., ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11. Podľa § 10 ods. 3 Obč.zák., súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

12. Podľa § 26 Obč.zák., pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

13. Podľa § 27 ods. 2 Obč.zák., zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

14. Podľa § 28 Obč.zák., ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

15. Podľa § 231 písm.a/ Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „CMP“), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

16. Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

17. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

18. Podľa § 249 ods. 1 CMP, ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší.

19. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

20. Podľa § 274 ods. 2 CMP, v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

21. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

22. Súd zo zisteného skutkového stavu veci a z vykonaného dokazovania vyvodil ten právny záver, že sú splnené zákonné podmienky pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Lukáša Juríka. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je nepochybne jedným z najzávažnejších zásahov do duševnej integrity fyzickej osoby a jej súkromia, preto je nevyhnutné, aby tieto zásahy verejnej moci boli výsledkom starostlivého a citlivého posúdenia súdu za súčasnej spolupráce s odborníkom, resp. znalcom. Tak ako samotné skúmanie prítomnosti duševnej poruchy, ktorá má byť dôvodom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, rovnako aj rozsah právnych úkonov, ktorých sa obmedzenie týka, je otázkou, vyriešenie ktorej sa nezaobíde bez znaleckého skúmania, resp. bez odborného vyjadrenia lekára, keďže na uvedené nemá súd potrebné odborné znalosti. V konaní bolo nepochybne preukázané, a to najmä vykonaným znaleckým dokazovaním a výsluchom G. L., že p. G. L. trpí duševnou poruchou trvalého charakteru. Ide o duševnú poruchu, pre ktorú menovaný podľa záverov znaleckého posudku nie je schopný spravovať svoje záležitosti, nie je spôsobilý na právne úkony v rozsahu vymedzenom vo výroku tohto rozsudku. Súd mal tiež preukázané, že u menovaného sa nedá predpokladať zlepšenie jeho zdravotného stavu a je odkázaný na pobyt v ústave. Z týchto dôvodov súd obmedzil spôsobilosť G. L. na právne úkony tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Súd tiež menovanému ustanovil opatrovníka, a to Mesto Senica, ktorý s výkonom funkcie opatrovníka súhlasil.

23. Trovy znaleckého dokazovania v zmysle § 251 ods. 1 CMP platí štát.

24. O náhrade trov účastníkov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP z toho dôvodu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie písomne v lehote 15 dní do dňa jeho doručenia na Okresnom súde Senica v štyroch vyhotoveniach, okrem účastníkov, ktorí sa tohto práva vzdali po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a po poučení o opravnom prostriedku a náležitostiach odvolania. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).